

I glädjens hus finns många rum

Poetisk predikan i Åbo domkyrka 21 april 2024

De kommer nu! Sädesärlorna med vippande stjärt, tofsviporna som flyger i serpentinmönster över åkrarna, blåsippornas himmelsflikar mot söder, vitsipporna i svall mellan träden. De kommer nu, björkarnas ljuvt gröna ljusgröna mössöron, de yrsliga humlorna i dunsig dans mellan nektargömmorna. Man får vända sitt vinterbleka ansikte mot solen, hitta sig en varm knut vid en vägg i lä för ännu svala vindar, låta kroppen och själen vila i en utandning av lättnad. Det gick ju vägen en vinter till! Man kom igenom.

Det är inte bara det. Jesus sade till Lärjungarna: Känn ingen oro. Tro på Gud, och tro på mig. Men det finns andra berättelser, som gör det svårt att hålla oron på avstånd.

Det finns en ö

Som heter Sorg

Den syns inte

på våra sjökort

men vi hör svallen slå

mot den öns stränder

Det är som att röra sig mot en svart fond, som att försöka bygga upp tillvaron mot en bakgrund av förtvivlan. Vi har krig i Europa, vi som var så säkra på att, aldrig mer ... I Gaza genomförs ett folkmord inför våra ögon, inga protester verkar hjälpa. Vi håller på att förstöra förutsättningarna för vårt eget liv här på jorden, den som vi är satta att förvalta, att vara rädda om. Matköerna växer, den sociala tryggheten rasar som ett slott av sand, strilar mellan fingrarna på dem som inte klarar sig utan hjälp; de sjuka, de gamla, de utsatta. Barn skjuter på barn.

Det är för mycket. Det går inte att ta in allt, den samlade smärtan är alldeles för stor att hantera.

Jag vänder blåklockorna
mot marken.

Lägger stenar
över dem.

Jag måste få
tystnad och radioskugga.

Så får vi faktiskt jubla? Har vi rätt att vara glada i en brinnande, blödande värld? Är det ens möjligt, och om det är möjligt – hörs det inte en skärande ton i jubelsången?

Men det finns kanske flera berättelser. Är det till och med så att det är vår skyldighet att odla tacksamhet, hopp och glädje just nu? Och kan man i så fall odla just tacksamhet, hopp och glädje ur skuld? Låta: att vara skyldig vara detsamma som att vilja mera, försöka mera, inte ge upp. Se det heliga i ruinerna, plocka upp det och borsta av det.

Jag tar min dotter i handen,
jag håller den så varsamt som jag kan.

Jag vill leda min dotter
längs med stränderna,
leta snäckor
och ge henne den vackraste.

Jag vill leda henne
genom skogen

och visa henne
hur tålmodigt träden växer.

Vi går förbi städerna
där ljusen är tända dygnet runt
Jag vill visa min dotter världen,
stränderna och träden; jag vet ett alfabet
med datum och dödstal,
ett okänt men ökande antal förtvivlade.
Makt och manipulationer,
grymheten bakom solida masker.
Nåden går spårlöst förbi.
Och jag vill visa min dotter
– stränderna.

Jag har sett statistiken
över dem som aldrig passade in,
de som skrek för mycket
eller skrek för högt.
De som tystnade, tystades
eller vägrade välja.
Någongång står var och en
ensam kvar med domaren
i ett förlamande möte
och full av skuld.

Jag vill visa min dotter

– träden.

Vi går mot stranden,

Min dotter

bär den vackraste snäckan i handen,

skalet av en hjärtmussla i hennes handflata

– när hon visar mej sin skatt

ser jag nådens sigill över det som vi är,

vi vill vara nära varandra,

vi vill visa varandra världen,

och att spåren efter någonting heligt,

ett nytt som vi känner så väl,

ännu går att urskilja i mossan.

Jag vill komma fattig och i slitna kläder till konungens bord, en Karin Månsdotter i det tredje millenniet. Knektdotter, fattiglapp, men med värden som lockar en kung. Mogna till den sjuke kungens ljus i mörkret, trogen honom in i det sista, också sedan han låsts in och fråntagits all makt.

Våga stanna nära trots eländet, våga dela det svåra, våga stå tätt intill förvirring och förnedring och fortfarande behålla modet.

Hon vilar i det här kyrkorummet nu, liten Karin som blev Drottning Katarina, som bar sig själv såväl som knektdotter som drottning genom livet, i sorg och glädje.

Jag tänker på
vad det innebär
att vara långt borta,
och tror att jag förstår
Då drabbas jag av ett plötsligt behov
av att vara i en kyrka
Inte bara för Guds skull –
Gud och jag har ingenting otalt med varandra
Vi är som den gamla katten och min dotter när hon var liten
Man kan vara lite ängslig inför varandra,
men ändå dela hem,
känna tillit
Jag vill vara under vackra valv
som mina förfäder byggt och smyckat
Jag vill vara ättling,
jag vill höra till

Jesus sade: I min faders hus finns många rum. Och människan kan hålla två tankar i huvudet på samma gång. Också i glädjens hus finns många rum. Några av dem ligger i skugga, andra i ljuset från strålande vårsol. Vi behöver inte glömma krigen och katastroferna, glömma lidandet, glömma människorna för att kunna glädjas. I själva glädjen växer vår omsorg om världen, om barnen på andra kontinenter, om jordklotets paradisiska mångfald av växter och djur. Vi kommer alla ur ett stort mörker, vi kommer alla att hitta hem.

Hur djupet bärs av silvrig sjö
från vida hav till mötets ö.
Hur vinden går från land i bris
och doftar träd på vindars vis.
Och Gud sår nåd i kärleken,
Han ger oss mod att känna den.

Hur bleke blir ur mäktig våg
som stillar sig i samlad håg.
Hur grönska gror och går i flor
där lugnet är, där omsorg bor.
Och Gud sår nåd i kärleken,
Han ger oss kraft att vårda den.

I evighet har havets makt
i rörelsen sin största prakt,
och landet står att möta den
med stadig rot i berggrunden.
Och Gud sår nåd i kärleken,
Han ger oss tro att bli i den.

Jo, det är säkert. De kommer nu! Sädesärlorna med vippande stjärt,
tofsviporna som flyger i serpentinmönster över åkrarna, blåsippornas
himmelsflikar mot söder, vitsipporna i svall mellan träden. De
kommer nu, björkarnas ljuvt gröna ljusgröna mössöron, de yrsliga
humlorna i dunsig dans mellan nektargömmorna.

Det finns en ö
som heter Glädje
Den syns på våra sjökort
när kompassrosen går i blomning
Vågorna slår mot den öns stränder
Skummar som i jubel mot rundade hällar,
Dansar i muntra lekar
Hör, vågorna svallar mot den öns stränder,
Vågorna svallar mot glädjens stränder
Vågorna svallar mot glädjens stränder